

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.8. Dare nobis quid amplius non poterat Deus, quo nos illustraret, quam illud quod nobis in SS. dedit Sacramento, ita se nobis in eo coniugens vt in vnoquoque ipse maneat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

Domine populo tuo non potes prestare digniores? Apage omnes hi fautores pigritie sunt gigantes conferantur beneficijs quae recepimus, quibus nos super omnem hyperbolem nobilitavit. Illos de tenebris eduxit palpabilibus, sed materialibus Aegypti, a seruitute redimebat illos Pharaonica: nos autem de tenebris peccati spiritualibus, liberans de gravissima seruitute Diaboli. Qui eripuit nos de potestate tenebrarum. Illos vira honoravit prodigiorum effectrice, illa namque pelagi aperuit aquas, viamque stravit in medio eius latissimam: in terram transirent promissionis nobis crucem concessit, quae caeli portas aperit, tot itinera per aquas Babyloniae huius mundi sternens quot sunt status in eo quibus ad terram promissionis gloriae eius perveniamus. Illis legem praescripsit sed timoris, tonitru fulgure ignisque radijs terribilem nobis legem condidit amoris, tantam inter benignitatem tantaeque misericordias quibus nos praesentimentos. Illis templum extravit & ceremonias: nobis instituit Sacramenta ex pretioso sanguinis sui torrente profuentia. Illos terrae, nos caelorum haereditas adscripsit: illis Angelicum Manna & aquam de petra, nobis autem carnem & sanguinem Dei ministravit: illos illustres reddidit dum primis patentibus eorumque ducibus inseparabiliter adhaesit nec vel momento temporis suo destituit auxilio, quo nobilitas eorum ad summum ascendit verticem: nos autem excessu a deo nobili illustravit, ut nedum assistat in Ecclesia sua, sed insuper ita nobis singularis vicinus adsit in SS. Sacramento ut ipse in nobis maneat & nos in illo: *In me manet & ego in illo.*

litas illi concessa, quodque eius fuerit principium, addit. Neque enim est aut fuit aliquando tam grandis natio, qua habeat Deos appropinquans sibi, sicut Deus noster adest nobis. Nullam unquam ita nationem ut nostram Deus exaltavit, cum nulli hoc quod nobis, contulerit beneficium, nobiscum etenim manens in SS. Sacramento, ita nobis vicinus est & ita in nobis, ut illum recipiamus, & ipse in nobis maneat, nosque in illo: *In me manet & ego in illo.* Quod si rationum dignitas ex eo traxerit originem, quod sibi vicinos haberent Deos suos, nos qui nostrum habemus, verum, infinitum, sapientem & omnipotentem multo viciniorum magisque virtum, quanta erit haec nobilitas: ad quam nos exultit in SS. Sacramento: Mihi persuadeo, quod intellectus ad illam non possit penetrare gloriam, quam praeclearis ita beneficijs assequimur, qualia percipimus de Divina eius manu in SS. Sacramento.

§. 8. Dare nobis quid amplius non poterat Deus quo nos illustraret, quam illud quod nobis in SS. dedit Sacramento, ita se nobis in eo coniungens ut in unoquoque ipse maneat.

In me manet & ego in illo. In summo illo bono nobis exhibito in SS. Sacramento, quantum sapio impleta sunt Prophetae desideria, ut nihil illi superstit optandum: quia in dono illo Deo nihil superstit erogandum: *Vinam di. I. 64. 1. rumperet caelos & descenderet: Vinam o Domine ventres iam pridem te expectavimus, licet caelos dirumperet & vinam o Domine illos transverteres ut hoc modo descenderes tuoque descenderet. Qui vas aliquod transvertit omnem in eo mento liquorem effundit: ita orat Propheta caelos a Deo transverti, atque effundendo in homines sidera quidquid illis continetur, omnes summo Dei complerem bono letamur illo perfuertes personaliter. Votis annuit Prophetae Deus, caelos aperuit, descendit Divinum Verbum factum homo in Mysterio Incarnationis: & quamvis seipsum effundisset in naturam illam humanam singularem, quam hypostaticae sibi univit, non tamen illos ita transverterat, ut ad unumquemque nostrum accederet illa participatio Divinae eius essentiae in natura humana: idcirco maiori abundantia implere voluit Prophetae desideria in SS. Sacramento,*

XI. Ex recen-
satur.
Caly. 1. 1.
X.
Et gen-
tes co-
pant.
XII.
Quid
para co-
fert bo-
neficia
XII.
Quanta
in Chri-
stiano no-
fundavit D. Angelicus, quo probaret summam
nobilitas ex
nostram nobilitatem ex eo, quod Deus nobiscum
maneat unione ita propria singulari, ut populi an-
tiqui nobilitas nunquam ad eam accesserit,
quam hac unione populo concessit Christiano:
ita ni fallor, hoc declaravit in praegrandi illa
dignitate, in qua ut ait, cumulum constituit be-
neficiorum, quibus illum honoravit. *Immensa*
D. J. no. 17. *Divina largitatis beneficia exhibita populo Chri-
stiano, inestimabilem ei conferunt dignitatem: &
vicerius declarans in quo consisteret haec nobi-*

mento, nobis dant quicquid habebat, ut nihil illi superesset nobis dandum, nec nobis optandum: quanloquidem super unumquemque nostrum totum transfuerit eorum, ita ut illum inuenerit nobis dando quicquid in illo continebatur. Amplius esse non potest benedictio quae nobis infundatur, quam illa quam nobis totum addidit eorum, & eius diuitiae quas possideamus.

Lib. 16. de Hanc donorum excellentiam expendit Diu. Cuius. c. 37

11. Augustin. in illa benedictione qua Patriarcha Isaac duobus filiis suis Jacob & Esau iam capulari; benedixit: etenim benedictus Jacob ait illi: *Dei tibi Deus abundantiam frumenti & vini.* itaque in hac benedictione diuitias & pinguedinem aque abundantiam concessit illi panis & vini: & quid illi in illa dedit? Quod ipse exponit. *Dei tibi Deus de rore caeli & de pinguedine terra:* ad perfectum tuum alimentum: haec fuit illa panis & vini abundantia qua illum cumulat, in qua quantum conicio effudit quicquid boni in caelo terraque continebatur. Accurrit Esau patris benedictionem accepturus, quam cum sibi a Jacob praereptam audiret, hac fallaci astutia uenit quam mater olim eius Rebecca texerat: *Irrogis in fratrem suum Jacob utque nomam a patre postulas benedictionem hoc audiat responsum: Frumento & uino*

Gen. 27. 34-37. *stabilis eris, & tibi post hac ultra quid faciam?* Heu mi fili benedictio qua fratrem tuum stabilis abundantia mittit panis & vini, qua illi concessa, nihil mihi superest tibi erogandum. Nemo debuit quia Jacob & Esau duos praefigurarunt populos Iudaicum & Christianum: nam adhuc rixantibus in uero matris suae, dictum est

Gen. 25. 23. *Quia gemens sunt in utero tuo & maior seruiet minori:* unde colligimus literaliter hic intelligi duos istos populos in figura duorum istorum fratrum. Esau figurauit Iudaeos, quia primogenitus fuit, illum prius creauit Deus in cognitione suae Diuinitatis: & Jacob Christianos denotat: fuit enim filius nati minor in hac eadem creaturae cognitione: ambo festinant ad benedictionem de manu Dei copiosam: ambo namque Deum optarunt habere secum in signo & figura, in quibus Deus suam illis & copiosam largiebatur benedictionem. Porro hoc egit Diuina prouidentia uera mater quae genuit & educavit utrumque, accessit primo ad hanc benedictionem populus Christianus quia ille primogenitus est se Deum habere secum in SS. Sacramento, ut in uoquoque huius populi Deus uiuatur & in corpore sub speciebus Sacramentalibus & sic receptus ipse Deus uiuatur illi & ille Deo: *In me manet & ego in illo.*

In hoc Diuino Sacramento tribuit nobis Deus caeli rorem optimum & terrae pinguedinem: quia cum in illo nobis humanitatem tribuat Christi, SS. eius corpus & sanguinem, ut tribuat dicat Theologus, nam per uirtutem Sacramenti hic est quod per uerba consecrationis significamus, & cum in illis dicitur: *Hic est & hoc corpus meum,* significatur quod ex uirtute Sacramenti, quod uerba illa efficiunt, in illo sit corpus Christi, & quia anima Christi ab illo separata fuit tantum illo uideo quo Christus mortuus fuit, quando reahiter & uere anima separata fuit a corpore, quamuis in neutro Diuinitas, sed postmodum semper illi unita manserit: quia Christus resurgens ex mortuis, iam non mortuus, nunquam anima separabitur: & cum corpus & anima ueram constituant humanitatem, & integram uirtutem humanam, dicemus in SS. Sacramento esse Christi humanitatem, quae cum omnium sit perfectissima: *Speciesus forma praesens humanam,* perfectissimum quod est & terrae pinguedo. Ex alia parte constat Christus Diuinitate: ergo utique timore errandi Christum uocare licet compositum ex natura Diuina & humana, ut stabilis declarat Theologus. Haec est ros ille qui descendit de caelis, quae semper unita mansit naturae humanae in persona Christi: etenim, *Quod semel assumpsit nunquam dimisit:* cum totus Christus in SS. sit Sacramento, in eo quoque latet eius diuinitas: quamuis iuxta theologiam propter inseparabilem unionem, quam habet cum humanitate, tantum dicitur adesse per concomitantiam. Quia docente D. Thom. ex eo quod duae res sint inseparabiles, & realiter inter se unitae, sequitur quod ubi una est, sit etiam altera: ita ut, cum optimum caeli sit Diuinitas, quae hic adesse per concomitantiam congrue dicitur, quod in SS. Sacramento nobis benedictio datur rorem caeli, optimum eius quod Isaac praefigurat in benedictione concessa Jacob. *Dei tibi Deus de rore caeli,* propter Diuinitatem: *Et de pinguedine terra* propter humanitatem: est enim benedictio in abundantia panis & uini quam illi in figura concessit omnis beatus, quo Deus cumulare poterat populum Christianum, quod enim concludit in SS. Sacramento: quamuis enim unum sit, diuersis tamen constat speciebus, panis nimirum & uini, sub quibus uisus latet Christus secundum corpus suum, animam, & Diuinitatem.

Concessa

Concessa hac benedictione quid aliud Deo superest nobis largiendum? Nihil omnino: nec enim aliud aut maius quam seipsum Deus complectitur: *Quod bonum eius est & pulchrum: itaque quidquam amplius non habet erogandum: Ergo post hac ultra quid faciam?* Quando Deus hominem creavit, multa eius gratia praestitit, e duxit illum de abyfso nihili, illique suum esse Divinum communicavit, non secundum totum hoc quod in se continet, sed solummodo secundum tres illos gradus quos in Deo notamus: vita scilicet vel intellectualitatis homini communicatos illa limitatione quam probabilior explicat sententia Theologorum: ex quo virificatur illud Gen. *Formavit igitur Deus hominem & inspiravit in faciem eius spiraculum vita*: Divino suo illum creavit habitum qui de interiori Dei progrediens, sicut & tuus de tuis visceribus, redolere debebat Deum, sicut & tuus id redolere quod in te latet: cumque Deus sit intelligens, & cui ex sua essentia convenit esse & vivere, indubie homini communicavit tres illos gradus: unde in hac creatione multa eius gratia praestitit: & quamvis haec magna fuerint, dicere tamen poterat homo, quod in his omnibus, in quibus se illi communicavit, per effectus tantum suos hoc fecerit, se vero in propria natura non communicaverit: unde, si fallor, dicere poterat quod plura adhuc haberet concedenda suumque desiderium non ad votum esse satiatum, cum potens plura recipere, vacua sua non gauderet impleta. Ad hoc sit Deus homo illique suam Divinam communicavit naturam, hominis naturam suam vniens hypostatice. Munus hoc adeo praeclarum, ut rem notante D. Ioann. nulla sit hyperbole quae pro rei dignitate possit illud expeditere: *Sic Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret*. Iam videbatur Deo nihil remanere quod ultra daret, quandoquidem in propria se nobis dedisset natura, nostrae Divinae suam communicans subsistentiam qua illam individuantem seu personam effecit: & sicut ante diximus illam ad gradum attollens superiorum effecit personam suppositam, nam illi suam personam communicavit. Nihilominus dicere poterat homo: quomodo in hoc munere se communicatione Deus propriam largitus esset naturam, non in suis effectibus, sed in ipsa essentia: tamen in quantum illi tantum singulari naturae Christi donum hoc communicaverat, adhuc supererat quod faceret, quodque nobis largiretur: quandoquidem se poterat nobis

in singulari communicate secundum naturam suam Divinam: ita ut omnes sigillatim illius redderentur participes. Ut huic igitur Deus desiderio hominis satisfaceret, obtinendi eius Divinitatem in seipso: deliberat se nobis tradere in SS. Sacramento ut unusquisque iam dicat: *In me manus & ego in illo*. Nunc quid illi superest nobis erogandum? *Post hac ultra quid faciam?* alia Deo non superest communicatio praeter hanc in qua se in nos effundat: quamvis enim verum sit: quod illa qua se beatis communicat, totum nostrum latet appetitum: *Satiabor cum apparuerit gloria tua*: sique ea ad quam hic aspiramus ubi illa non conceditur: *Non videbit me homo & vivet*.

Nihilominus in hoc SS. Sacramento se nobis tribuit modo ita ineffabili ut haec communicatio multum conveniat illi caelesti in gloria, quae de causa vocatur pignus gloriae: etenim quantum opinor, cum se nobis communicaverit in SS. Sacramento, quasi obstringitur Deus ut se nobis in gloria communiqueet. Praeterea tanta est inter utramque proportio, ut in hac Deus nihil amplius quam in illa nobis largiatur: tantum discrimen est in modo: ubi namque se totum tribuit in clara visione, iuxta forum Regesque civium, quibus se patenter manifestat, hic autem tantum sub accidentibus: illum etenim tantum cognoscimus ex lumine obscuro fidei & modo peregrinantium, ac transeuntium se manifestat & a tergo ut olim Moysi: *Posteriora mea videbas*: cuius posteriora id est humeri sunt eius humanitas, & haec velo contexta accidentium: Munus autem unum & idem est: coniunctum enim est illud de quo alias dictum est, quod Ioseph Patriarcha praeparavit: amore namque feruens erga fratres suos coniuncto excepit illos martiali pariterque primates Aegypti, utrisque eandem proponens escam sed iuxta statum utrisque temperatum, nobilibus ut ferculum nobilium, peregrinis ut missus peregrinorum: cum enim eius cibus communis sit panis & vinum, hic nobis totus Deus tribuitur sub speciebus panis & vini atque eandem proposuit nobilibus calique magnatibus. De quo alio loco fufus.

Tandem dico quod communicante se Deo singulis totum eo modo quo in gloria beati illi perfuuntur ut unus non magis quam alius Deum videat sicut hic unus non quid amplius quam alter accipit, summum hoc sit quod Deus dare potest nobis se in hoc SS. tribuens Sacramento,

VIII. Sed bene in SS. Sacramento.

Ps. 16. 35. Exod. 33. 20.

31

IX. Communicatio correspondet gloriae.

Gen. 45. Ho. 45. nu. 22.

mento, de quo quisque dicere potest illum recipiens: *In me manet et ego in illo*, sicut de beatis: *Erit Deus omnia in omnibus*: nam in omnibus Deus se totum tradit & in singulis ita ut omnes simul non euid amplius quam unus, habeant, quod declaravit Pontifex Hilarius citatus in cap. *Vbi pars*, comparans Manna SS. Sacramento, verbis quae praeterire nefas duximus: *Eadem est ratio in corpore Domini quae in Manna, quod eius figura praecessit, de quo dicitur qui plus colligerat non habuit amplius neque qui minus paraverat habuit minus*: quia singulis totum dabatur in eo quod colligebat, parum vel minus conformiter suae capacitati. In SS. Sacramento totus nobis tribuitur, non unus altero quid magis colligit, sicut in gloria unus altero non magis videt Deum, quamvis maiori claritate illum intueatur, iuxta gradus luminis gloriae, illi concessos, quo videat illum conformiter gradibus meritorum suorum. Hic fieri potest ut quis illum uberiori fructu quam alter accipiat, secundum gradus affectuum quibus accedit, verum tamen manus aliquid Dei quam alter non recipiet. Si tanta igitur sit convenientia inter munus quo nobis hic suam Deus tribuit naturam, & illud quod beatis confert de seipso, cum summum sit quod Deus praestet hoc quod in gloria laetur, dicam congruenter, summum esse quod nobis concedit in SS. Sacramento, nec iam habeat quod nobis ultra largiatur. *Possit hac ultra sibi quid faciant*

§. 9. Lumine Prophetiae Vates Ezechiel muneris expendit dignitatem huius SS. Sacramenti in flumine illo quod vidit egrediens de porta templi, cuius aquas tandem permeare non poterat.

32 **I.** **F** Vnus huic agendi modum exponamus quem Deus servavit dum se nobis communicat in creatione per mysterium Incarnationis & SS. Sacramenti mystica illa visio. Vates Ezechielis vidit hic fluvium rapidissimum de porta templi orientali profluentem, in quo, meo iudicio mysterium hodiernum agnovit, in quo aquae Divinae communicationis ad summum intumuerunt ut iam impossibile sit illas pervadere: quia Deus se singulis in tanto communicat gradu, ut non videatur maioris modus

esse communicationis, quam ille sui ipsius in SS. Sacramento. Deinde ait: aquae egredientes de latere dextro templi: *Aqua autem descendit: bati in latere templi dextrum ad meridiem altaris*. Templum hoc communis doctorum sententia, Christum significat Redemptorem: hoc enim se nomine insigniuit: *Solvite templum hoc*. De latere eius dextro scaturit fluxus aquarum vehementior, quo notatur communicatio gratiae hominibus praestanda, secundum quod bona manus dexterae Dei bona sunt gratiae ut interpretatur D. Greg. ut autem hoc pateret prodigium, vir apparuit illi cui funiculus mensorum erat in manibus, quo aquas metiretur. Scaturientes de flumine ille aquas has pedes ingreditur: quia cognoscebat secundum virtutem sibi concessam, gratiae magnitudinem, quam Deus hominibus tribuebat, suam illis Divinam communicans essentiam: quia secundum Divinitatem & substantiam ac personam, verbi in Christo, per ipsum fuerunt creata omnia, & ipsis Deus esse quod habent communicavit: quia velut amiserunt eorum omnium suo Divino operatus est intellectus: *Qui fecit calos in intellectu*. Artifex autem intellectualis operatur secundum verbum quod formavit in intellectu suo: eius operis quod producit: atque idcirco dicitur quod per Christum Verbum aeterni Patris creaturis esse suum tribuerit, & potissimum homini: hoc sensu dicit D. Ioan. *Omnia per ipsum facta sunt*: & ita significavit Propheta communicationem, qua Deus homini in opere creationis esse suum tribuit, quod dici potest opus gratiae. Eo quod Deus gratuito hominem creaverit: hoc enim merito eius adscribitur beneplacito, quia dicitur quod Propheta vidit fluvium aquarum profluentem à latere templi dextro: per aquas enim proprie designatur gratia, qua de causa videtur se Deus totum effudisse & communicasse hominibus: terminus hic est quo Propheta Rex vitur quo liberale declarat munus quod nobis de seipso contulit: *Sicut aqua effusus sum*.

Ad primum in aquas ingressum, tantum ad talos usque pervenit: quamvis enim creaturas per quae fecit in ordine gratiae, ut se Deus nobis daret, omnium fuit minimum. Progrederetur ulterius Ezechiel & aquas secundo profundius penetrat usque ad gremia: *Et transiit me per aquam usque ad gremia*, quia secundum attendit communicationem Divinae essentiae in mysterio Incarnationis factam humanitati Christi, cui